

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Iurie Bejenaru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui

Okolișan Pavel Pavel,

născut la 19 ianuarie 1957, originar din Republica Serbia, domiciliat în Austria, or. Wienerneustadt, str. Nittnergasse 13/5.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 14 februarie 2011 - pînă la 20 decembrie 2012 (instanța de fond);*
- 2. de la 31 ianuarie 2013 - pînă la 18 decembrie 2013 (instanța de apel);*
- 3. de la 20 mai 2014 - pînă la 15 iulie 2014 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 20 decembrie 2012, Okolișan Pavel a fost achitat de sub învinuire de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Okolișan Pavel, a fost învinuit de faptul că, la 05 septembrie 2003, avînd scopul însușirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, activînd în funcția de reprezentant al întreprinderii cu Capital Străin "CLAS-S" SRL, cu sediul în mun. Chișinău, str. I. Creangă 22/1, prin înțelegere prealabilă

cu directorul aceleași întreprinderi, cet. Zubovic Hr., au încheiat cu SRL "Maxi-Gheorg", în persoana cet. Marian Gh., cu sediul în mun. Chișinău, str. Mesager 9, contractul de vânzare-cumpărare cu nr. 102, prin care SRL "Maxi-Gheorg" s-a obligat să livreze către "CLAS-S" SRL o cantitate de 988 tone de grâu contra sumei de bani în mărime de 4200 lei tona, cu termenul de achitare pînă la 30.09.2003.

În vederea realizării acțiunilor sale criminale, în perioada 11-13 noiembrie 2003, SRL "CLAS-S", în persoana lui Okolișan P. a procurat grâu de la SRL "Maxi-Gheorg", iar grâul primit în cantitate de 214,421 tone, în sumă totală de 900.568,20 lei, a fost încărcat de la elevatorul din Bulboaca și transportat la moara din s. Ciocîlteni, r-nul Orhei.

Continuîndu-și acțiunile criminale, pentru a inspira credibilitate, a achitat SRL "Maxi-Gheorg", în numerar doar suma de 100000 lei, promițînd achitarea sumei restante pe parcursul lunii noiembrie 2003, însă, eschivîndu-se cu rea voință de la achitarea sumei restante, a dispărut cu grâul primit într-o direcție necunoscută, prin ce a cauzat părții vătămate Marian Gh. un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 800.568, 20 lei.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către procuror și partea vătămată Marian Gh., care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Okolișan P. să fie condamnat în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 14 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități economice în cadrul societăților comerciale pe un termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis, invocînd că instanța de fond neîntemeiat la adoptarea sentinței nu a luat în considerație declarațiile părții vătămate, directorul SRL "Maxi-Gheorg", Marian Gh., a martorilor Ivanova A., Prisac A., Carimova O., Vîrcolici E. care au comunicat că inculpatul împreună cu Zubovic H. au dus tratative, au încheiat contractul de vânzare-cumpărare și au primit grâul de la partea vătămată, grâu care a fost transportat la moara din s. Ciocîlteni, r-nul Orhei. La fel, instanța eronat a indicat că acestea probe au fost acumulate cu încălcări esențiale ale art. 94 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, care nu pot fi admise, fără a specifica care sunt

aceste încălcări.

Mai mult ca atât, la baza sentinței au fost puse declarațiile inculpatului Okolișan P., care a declarat că, a semnat contractul de vânzare-cumpărare a grâului în baza unei procure eliberate de prietenul său Zubovic H., iar la primirea și transportarea mărfii nu a avut nici o atribuție.

Astfel, instanța a considerat neîntemeiate argumentele acuzatorului de stat și a apreciat critic declarațiile părții vătămate, care au fost administrate în conformitate cu legislația procesual-penală, depuse atât în cadrul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată, fiind consecutive, cinsecvente și uniforme, și care a declarat că a fost înșelat de inculpat. Aceasta rezultă și prin faptul că grâul de semințe transmise inculpatului la prețul unui kg. de 4,20 lei a fost transportat la o moară din care a fost făcută făină, ceea ce din punct de vedere economic nu este rentabil, deoarece făina este mai ieftină ca grâul de semințe, de unde și rezultă intenția inculpatului de a nu achita grâul primit. Totodată, nu s-a luat în considerație de către instanță, că Okolișan P. a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal în coparticipație cu Zubovic H., în privința căruia urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separate, iar la moment fiind efectuate investigații în vederea găsirii lui.

- partea vătămată, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Okolișan P., cu încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material efectiv de 800568, 20 lei, a dobânzilor de întârziere în sumă de 1.285.657,57 lei, penalități de 720.511,28 lei și a prejudiciului moral de 200 000 lei.

Consideră, că vinovăția inculpatului a fost dovedită printr-un ansamblu de probe cercetate în cadrul ședinței de judecată, unde inculpatul a recunoscut faptul semnării din numele ÎCS "Class-S" SRL contractul nr.102 din 05.11.2003, pe care l-a utilizat ca instrument pentru consumarea escrocheriei. Faptul că ÎCS "Class-S" SRL a fost utilizat de inculpat drept instrument pentru comiterea escrocheriei, rezultă și din informația eliberată de către IFS prin care se confirmă că la data de 31.03.2004, adică peste 5 luni după săvârșirea infracțiunii firma nominalizată a fost declarată ca întreprindere "Fantomă", aceasta

înseamnând că scopul special a infracțiunii rezultă din primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament, unde, inculpatul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra grîului urmărea scopul sustragerii fără a-și onora angajamentul asumat. La momentul ridicării grîului administrația SRL "Maxi Gheorg" a interzis predarea acestuia firmei inculpatului, deoarece ultimul nu și-a onorat obligațiunea de plată, în urma căruia, Okolișan P. a adus la sediul întreprinderii suma de 100 000 lei, fapt pe care inculpatul îl confirmă personal, însă explică că banii au fost achitați cu titlu de preț pentru un contract de achiziție a fasolelor. Astfel, urmează de menționat că atât în corespondența întreprinderii, cât pe parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești, un astfel de contract privind achiziția fasolelor nu s-a adevărit, deoarece așa contract nu există, precum nici nu este anexat la materialele cauzei. Prin urmare, concluziile instanței de judecată sunt făcute contrar prevederilor Codului de procedură penală, care sunt axate pe erori tehnice de tipar a OUP care eronat a indicat în învinuire data întocmirii contractului și adresele juridice ale părților contractante, ceea ce nu scutește făptuitorul de răspundere, erorile nominalizate puteau fi corectate prin prisma art. 248-251 CPP sau din oficiu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror și partea vătămată Marian Gh.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al coroborării lor, just ajungînd la concluzia că inculpatul P. Okolișan urmează a fi achitat în baza art.190 alin.(5) Cod penal, pe motiv că fapta săvîrșită de inculpat nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, lipsind latura obiectivă, cât și vinovăția, deoarece nu s-a dovedit intenția lui Okolișan P. de a însuși bunurile altei persoane.

La fel, instanța de apel a conchis că declarațiile părții vătămate Marian Gh., a martorilor Ivanova A., Prisac M., Carimova O., Andronic V. și Vîrcolicî E. nu confirmă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii

imputate, deoarece din conținutul lor nu rezultă că Okolișan P. a avut intenția de a dobândi ilicit bunurile părții vătămate prin înșelăciune, fiindcă s-a constatat că inculpatul a acționat în baza împuternicirilor acordate de către administratorul SRL „Clas-S”, Zubovic H. la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare din 05.11.2003, care era înregistrată drept persoană juridică, fapt confirmat în ședința de judecată de reprezentantul părții vătămate Marian Gh. și martorii oculari – Ivanova A., Carimova O., precum și extrasul de Registrul de stat a persoanelor juridice.

De asemenea, nu a fost dovedit prin careva probe că între inculpat și Zubovici H. ar fi avut loc o înțelegere prealabilă la însușirea grâului, iar declarațiile apelanților sunt doar bănuieli, presupuneri care nu sunt confirmate, mai mult că potrivit legislației civile persoanele fizice nu răspund cu bunurile sale pentru obligațiile asumate de persoanele juridice.

Totodată, nu au fost combătute cu nimic declarațiile inculpatului potrivit cărora el a primit de la Zubovic H. ștampila firmei și procura în limba română, care el nu o cunoaștea, rugându-l să încheie contractul, spunându-i că condițiile au fost deja discutate, dar trebuia numai să semneze, ceea ce a și făcut în biroul din str. I. Creangă a SRL „Maxi-Gheorg”, contractul fiind deja întocmit în limba rusă. Careva atribuție la executarea contractului, expedierea, prelucrarea grâului dânsul nu a avut, precum și n-a semnat alte documente, posibil și cele 3 facturi.

Declarațiile inculpatului nu sunt declarative, ele fiind confirmate și prin facturile de primire și expediere a grâului la moara din s. Ciocîlteni, r-nul Orhei, fiindcă pe acestea lipsesc semnăturile sale, și nu este stabilit cu certitudine care grâu a fost dus la această moară de semințe sau pentru făină.

Mai mult ca atât, instanța de apel a considerat că nu a fost dovedit faptul că inculpatul ar fi plătit 100 000 lei pentru achitarea parțială a grâului, deoarece ultimul susține că această sumă a fost achitată pentru un alt contract de cumpărare a fasolelor care a avut loc în luna septembrie 2003, dar nu noiembrie 2003, data contractului pentru procurarea grâului fiind din 05 noiembrie 2003.

Argumentele acuzării referitor la realizarea laturii obiective a

infracțiunii de către inculpat, deoarece acesta a știut intențiile lui Zubovic H., acționând împreună cu el și având o intenție unică și anume de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, astfel s-a stabilit că inculpatul dispunând de împuterniciri de la administratorul SRL „Clas-S”, a acționat în numele acestei societăți la încheierea contractului de vânzare-cumpărare a grâului, astfel că clauzele contractuale au fost negociate pînă la încheierea contractului menționat de către reprezentanții vânzătorului SRL „Maxi-Gheorg”.

Prin urmare, instanța a conchis că acțiunile întreprinse de inculpat nu pot fi apreciate drept metode prin care se prezintă infracțiunea de escrocherie, deoarece prin intermediul acestor acțiuni, inculpatul nu a exercitat careva influență asupra conștiinței și voinței victimei, dezinformându-i conștient realitatea și, în consecință, să fi presupus, în mod real, caracterul legitim al înțelegerii avute. Mai mult, s-a constatat că inculpatul nu a acționat în numele său, a firmei sale, nu sunt dovezi precum că ar fi fost în înțelegere prealabilă cu alte persoane la săvîrșirea infracțiunii, or acele persoane nici nu au fost audiate. Nu sunt probe care ar confirma că inculpatul a primit grâul, l-a dus la moară, iar grâul a fost măcinat, cine a primit grâul înapoi și unde a fost dus.

Originalul contractului nr. 102 nu este anexat la materialele cauzei, necătînd la faptul că părțile au confirmat că a fost încheiat un astfel de contract și executat parțial, termenul de achitare fiind fixat pînă la data de 30.11.2003, pe cînd în rechizitoriu este indicată data de 05.09.2003 și 30.09.2003.

Potrivit informației nr. 100 din 04.02.2011 de la ÎS „Camera Înregistrării de Stat” în momentul încheierii contractului nr. 102 SRL „Maxi-Gheorg” a avut sediul în mun. Chișinău, str. Columna 91, dar nu în str. Mesager 9, iar în istoria nr.81 din 21.01.2011 SRL „Clas-S” a avut sediul în str. Mesager 9, și nu str. I. Creangă 22/1, mun. Chișinău.

Astfel, contractul menționat a fost semnat de către SRL „Maxi-Gheorg” în persoana lui Atamanciuc S., care la acel moment nu dispunea de împuterniciri, fapt confirmat prin informația eliberată de ÎS „Camera Înregistrării de Stat”, dar nu de d-lui Marian Gh. și prejudiciul a fost cauzat firmei și nu personal lui Marian Gh.

Prin urmare, contrar prevederilor și normelor procesuale prevăzute la art. 281 alin.(2) Cod de procedură penală, procurorul în ordonanța sa de punere sub învinuire a lui Okolișan P. nu a concretizat învinuirea adusă și anume nu este indicat concret locul, luna, când a fost începută și când a fost consumată infracțiunea, în persoana căruia și în temeiul căror împuterniciri, cui i-a fost cauzat prejudiciul, când a fost achitată suma de 100 000 lei, astfel învinuirea fiind neconcretă.

Necătfînd la faptul că acuzatorul de stat în ședința instanței de apel a emis ordonanță prin care concretizează învinuirea, însă aceasta nu a fost posibil de a o prezenta inculpatului, care nu s-a prezentat în ședințele de judecată, astfel documentul nominalizat fiind nul.

5. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar acuzatorul de stat, care invocînd ca temei de drept prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărîrii contestate cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată, pe motiv că instanța de apel neîntemeiat a menținut sentința de achitare în privința inculpatului pe învinuirea adusă și incorect a reținut declarațiile inculpatului, prin care acesta a acționat în baza împuternicirilor acordate de administratorul SRL „Clas-S”, în persoana lui Zubovic H. și respectiv inculpatul nu a avut intenția de a dobîndi ilicit bunurile părții vătămate prin înșelăciune; instanța de apel urma să dea aprecierea corespunzătoare declarațiilor părții vătămate Marin Gh., a martorilor Ivanov A., Carimova O., Vîrcolici Ef., Vîrcolici M., deoarece analiza declarațiilor martorilor acuzării, inclusiv și a comportamentului inculpatului Okolișan P. rezultă că, după ce făptașul a intrat în posesia grîului, a neglijat totalmente obligațiunile financiare asumate prin încheierea tranzacției și procedînd în asemenea mod, inculpatul menținea în eroare partea vătămată, cu privire la caracterul formal al tranzacției încheiate. Mai mult că atît, grîul de semințe eliberat inculpatului la prețul de 4.20 lei pentru un kg., a fost transportat la moara din s. Ciocîlteni, cu scopul de a face făină, ceea ce din punct de vedere economic nu este rentabil, deoarece făina este mai ieftină ca grîul de semințe, iar într-o asemenea situație, inculpatul suporta doar prejudicii, neavînd careva venituri, însă, aceasta nu-l afecta pe inculpat, fiindcă grîul nu a fost achitat

în măsura cantității ridicate, de unde și rezultă intenția lui Okolișan P. îndreptată spre dobândirea ilicită a bunurilor. Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi apreciate drept metode sub care se prezintă escrocheria, fiindcă prin intermediul acestor acțiuni inculpatul a exercitat o influențare psihică asupra conștiinței și voinței victimei, iar ca rezultat partea vătămată a presupus în mod real caracterul legitim al tranzacției efectuate.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond.

Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru aflarea adevărului în cauză.

În baza acestor prevederi legale Colegiul penal conchide că, aceste procedee probatorii nu au fost îndeplinite de instanța de apel, care nu a dat o apreciere completă fiecărei probe aduse de procuror în susținerea învinuirii formulate inculpatului, nu s-a pronunțat argumentat de ce respinge probele administrate pe parcursul urmăririi penale în baza cărora Okolișan Pavel a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

Modalitatea de motivare a soluției denotă că instanța de apel nu a apreciat probele menționate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dar concluzia este întemeiată numai pe probele prezentate de partea apărării.

Colegiul la acest capitol remarcă că, conform art. 93 Cod de procedură penală, probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul Cod, care servesc la constatarea existenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. Potrivit alin. (2) al acestei norme, ca probe sînt considerate declarațiile inculpatului, părții vătămate și a martorilor obținute în conformitate cu prevederile legii.

Atît din apelurile declarate, cît și din materialele dosarului reiese că, în confirmarea învinuirii, procurorul ca probă a adus declarațiile date de partea vătămată Marin Gh. care a declarat că, *„Okolișan Pavel prin înșelăciune a prejudiciat interesele SRL „Maxi-Gheorg”, paguba cauzată fiind în proporții deosebit de mari. În urma pierderilor nu a însămînțat pe teritoriul R. Moldova grîu de calitate superioară. Înțelegerea a avut loc în octombrie, iar contractul a fost încheiat unul în octombrie, iar altul în noiembrie 2003, contractele erau aceleași, doar suma era diferită și cantitatea. Astfel, primul contract a fost încheiat pe o cantitate mai mică de grîu, iar al II-lea aproximativ pentru 900 tone, sediul firmei era pe str. Columna 91, dar se afla pe str. I. Creangă 2. Anterior, careva tranzacții cu Okolișan P. nu a încheiat și nici nu l-a cunoscut. A crezut că este o persoană de încredere, deoarece i-a fost recomandat de către Donici I., iar prin intermediul lui Atamanciuc S. urma să-și execute obligațiunile contractuale. Banii în sumă de 100000 lei care au fost achitați este confirmat prin bonul de plată anexat la dosar, iar inculpatul a refuzat să primească bonul de plată. A menționat că grîul era de soiul „Crasnodarscoe 99”, iar prețul la care ulterior inculpatul a vîndut grîul la moara din Ciocîlteni nu-l cunoaște, mașinile care au transportat grîul au fost găsite pe teritoriul acestei mori. Dacă nu se achita banii în sumă de 100000 lei, atunci grîul nici nu se elibera, declarații pe care le-a dat în cadrul urmăririi penale și care le-a susținut în cadrul ședinței instanței de fond și de apel (f.d.113, vol.I, f.d.148, 241-243, vol.IX).*

De asemenea, procurorul invocă ca probă în confirmarea vinovăției inculpatului *declarațiile martorului Vîrcolici Efim*, care a relatat că în luna septembrie 2003 a fost telefonat de către o persoană necunoscută care s-a numit „Pavel”, vorbea în limba rusă și a propus să livreze grîu la un preț convenabil. S-au înțeles că el cu transportul propriu să plece la Bulboaca și să primească grîul. A închiriat mai multe camioane de la SRL „AVICOLA”,

care au plecat la elevatorul din Bulboaca, unde a fost prezent inculpatul cu o persoană care dirijau cu încărcarea mașinilor. Timp de două zile a primit aproximativ 200 tone de grâu. Marfa a fost transportată în baza facturilor fiscale de la „Clas-S”. A doua zi după ce au descărcat grâul a venit inculpatul, care s-a prezentat drept Pavel care a declarat că grâul este de semințe și a ridicat prețul, la ce, el a refuzat să procure grâul. Ulterior, marfa a fost ridicată înapoi. Inculpatul s-a prezentat ca director al întreprinderii, *declarațiile martorului Andronic Vera*, care a declarat că a eliberat grâu firmei „Clas-S” SRL, grâu de semințe în cantitate de peste 200 tone. I-au fost lăsate facturile firmei SRL „Maxi-Gheorg”, pe care elibera grâu și pe facturi deja erau puse ștampilele și semnăturile firmei, iar reprezentanții „Clas-S” se semnau pe facturi și puneau ștampila. Din partea firmei „Clas-S” erau trei persoane, unul din care era de naționalitate străină, deoarece vorbea limba rusă, cu accent străin. Mai era și o persoană de la moară, însă nu ține minte din care sat, care, se numea Fiodor (f.d.169, vol.I, 133-134, vol.IX), *declarațiile martorului Ivanov A.*, care a relatat că la 05 noiembrie 2003, a fost prezentă la încheierea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între SRL „Maxi-Gheorg” și SRL „Clas-S”. Dînsa a întocmit acel contract sub nr. 102. Din partea întreprinderii „Maxi-Gheorg” contractul a fost semnat de Atamanciuc S., iar director al SRL „Clas-S” era Zubovic H., care nu era prezent și contractul a fost semnat de către Okolișan P., care s-a prezentat locțiitorul directorului. Pe Zubovic H. nu l-a văzut niciodată, iar Okolișan P. a spus că el are dreptul de a semna, prezentînd actele firmei și ștampila. La încheierea contractului cu inculpatul mai erau două persoane, unul dintre care era Donici Iv., pe care îl cunoaște de mai demult. Contractul a fost încheiat privind vânzarea-cumpărarea grâului semincier în cantitate de 988.54 tone în sumă totală de 4.151.858 lei. L-a întrebat pe inculpat cînd se va achita, la ce acesta a răspuns că timp de o săptămînă, dar să scrie în contract că pînă la sfîrșitul lunii. Dînsa personal a scris că termenul achitării este pînă la 30 noiembrie 2003, iar Okolișan P. s-a semnat și a pus ștampila. Inculpatul a rugat-o să întocmească pe toată cantitatea de grâu indicată în contract trei facturi, una pentru fiecare. A întocmit facturile, fiecare în 2 exemplare, iar inculpatul s-a semnat și a pus ștampila precum că a primit marfa. Prima dată s-a luat 3

mașini cu grâu la 11.11.2003, iar la 12.11.2003, dimineața a sunat la elevator și a primit informația că Okolișan P. a venit cu mai multe mașini pentru a lua grâu, iar ea a interzis să îl dea, sunându-l și întrebându-l pe inculpat când se va achita, deoarece i-a spus că nu îi eliberează nimic pînă nu va fi achitat grâul. Inculpatul a venit personal și a adus bani în sumă de 100 000 lei, iar ea a permis să elibereze restul mărfii. Astfel, inculpatului i s-a transmis în total 214,421 tone de grâu seminciar, dar a achitat numai 100 000 lei, iar suma de 800.568,20 nu a achitat-o. L-a telefonat pe inculpat, care promitea că o să vină o doamnă să aducă banii, însă nu a mai venit. Ulterior, inculpatul nu mai răspundea, apoi, peste o perioadă a răspuns o doamnă care s-a prezentat ca soția lui, care a comunicat că inculpatul nu este, dar o să vină și o să se achite, însă să nu mai telefoneze deoarece ea pleacă în România (f.d.135-136, vol.I), *declarațiile martorului Atamanciuc S.*, depuse în cadrul urmăririi penale, deoarece ulterior a decedat, care a explicat că activează în calitate de director comercial al SRL „Maxi-Gheorg” din an. 1999. În noiembrie 2003, la firma lor s-a adresat cunoscutul lor Donici Iv., care anterior cu altă firmă s-au achitat în avans cu grâu, iar ulterior cu floarea soarelui. Acesta le-a spus că există oameni bogați care au posibilitate să cumpere o parte din semințele de grâu, ei nu lucrează la direct, dar prin intermediul Ministerului Agriculturii, poate să confirme posibilitatea achitării și că toate actele sunt necesare. Ulterior, a venit cu inculpatul, care a prezentat împuternicirile prin procură, cu dreptul de a semna și avînd la sine ștampila. Deoarece erau probleme cu realizarea grâului, au hotărît să încheie contract cu firma „Clas-S” privind cumpărarea-vînzarea semințelor de grâu în cantitate de 988,540 tone, la prețul de 4200 lei o tonă. Okolișan P. le-a promis că se va achita în termen de 5-7 zile, iar în contract personal a scris termenul de achitare maxim pînă la 30 noiembrie 2003. Grâul se afla la elevator în s. Bulboaca, r-nul Anenii Noi. La 11 noiembrie 2003 inculpatului i s-a eliberat 3 mașini de grâu, pe care nu le-a achitat, motiv din care el a interzis să mai fie furnizat grâul. Inculpatul a adus contabilului Ivanova A. bani în sumă de 100 000 lei, după care, din nou i s-a permis furnizarea grâului. La 13 noiembrie 2003 din nou a mai luat 3 mașini cu grâu, promițându-i că se va achita imediat, însă nu s-a achitat. Ulterior, inculpatul nu răspundea la telefon, dar peste o perioadă

a răspuns o femeie, care a explicat că inculpatul este plecat în deplasare, dar curînd va reveni, după care nu a mai răspuns nimeni la sunete. L-a telefonat pe Donici I. care a promis că va hotărî întrebarea, *declarațiile martorului Vîrcolici M.*, care a declarat că în proprietatea sa este complexul de morărit din s. Ciocîlteni, r-nul Orhei. Fratele său Vîrcolici Ef. este administratorul firmei. În toamna an.2003, la moară a sunat o persoană care a spus că are grîu de vînzare într-o cantitate mare. S-au întîlnit în Chișinău și au negociat despre cumpărarea grîului, erau două persoane, pe unul îl chema Ion, iar al doilea Pavel. Al doilea era cu inițiativa de a vinde, unde s-au înțeles că transportul va fi din partea cumpărătorului, iar achitarea pentru marfă va fi timp de o săptămînă după ce vor aduce grîul la moară. După ce s-a transportat grîul la moară, Pavel a ridicat prețul la grîu, de la ce s-au certat, iar el a refuzat să procure grîul. Vînzătorul a spus că au cumpărător la un preț mai mare. A doua zi au venit, cu transportul lor și au luat marfa.

Instanța de apel respingînd probele date, pripit a concluzionat că acestea nu pot fi reținute în confirmarea vinovăției inculpatului, pe motiv că din conținutul lor nu rezultă că inculpatul a avut intenția de a dobîndi ilicit bunurile părții vătămate prin înșelăciune, însă se constată că inculpatul a acționat în baza împuternicirilor acordate de administratorul SRL „Clas-S” – Zubovic H. la momentul încheierii contractului de vînzare-cumpărare din 05.11.2003, care era înregistrată drept persoană juridică, fapt confirmat și prin extrasul din Registrul de stat a persoanelor juridice.

La fel, în confirmarea învinuirii, procurorul ca probă a adus declarațiile date de către martorul Terteza F., care a lămurit că *„a activat pînă în 2005 la ÎI „Vîrcolici”, unde la moară primea grîu. A primit grîu de la elevator în jur de 200 tone, care a fost transportată de către camioane de la firma „Avicola”, timp de 2 zile în s. Ciocîlteni, r-nul Orhei. Grîul a fost descărcat la moară pentru a face făină, el a fost prezent cînd s-a descărcat grîul. Marfa a fost descărcată în groapă pentru prelucrarea și obținerea făinei, ca ulterior să fie încărcat în autocamion era nevoie de o zi sau două. Cazuri de acest gen au fost foarte rar, deoarece calitatea se verifica înainte de a fi descărcat grîul. La brutărie era cîntar, dar pe teritoriul întreprinderii „Vîrcolici” nu. Nu își aduce aminte ce fel de grîu a fost adus Crasnodar sau Dex, însă era alimentară. Moara putea să prelucreze pe*

sutcă 24 de tone de grâu. La Bulboaca l-a văzut pe Donici I., care pune ștampila pe facturile de expediție a grâului primit”, care, coroborează cu declarațiile celorlalți martorilor, însă instanța de apel nu le-a dat o apreciere corectă și obiectivă (f.d.49, 87 vol.I, 139-140, vol.IX).

Mai mult ca atât, instanța de apel nu a argumentat prin nici o probă versiunea inculpatului precum că acesta a achitat suma de 100.000 lei pentru un alt contract de procurare a fasolelor cu firma „Semincom” dar nu pentru procurarea grâului, or din probele prezentate este vorba despre realizarea grâului, dar nu a fasolelor.

Totodată, Colegiul penal menționează că, apelul este o cale de atac sub aspectul de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

În cauza dată, instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții prevăzute de lege.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că, împotriva sentinței instanței de fond, au declarat apeluri: acuzatorul de stat și partea vătămată Marian Gh., toate cererile de apel fiind depuse și înregistrate în cancelaria Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău, în modul prevăzut de lege.

Instanța de apel, prin decizia din 18 decembrie 2013, a respins, ca nefondate, apelurile declarate de acuzatorul de stat și părții vătămate și civile Marian Gh., menținând sentința primei instanțe, totodată, în partea descriptivă a hotărârii, instanța absolut nu s-a pronunțat în privința apelului declarat de partea vătămată Marian Gh.

Călăuzitoare în acest sens sunt prevederile pct. 22.2. din Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*”, cu modificările ulterioare, care stipulează că: „... în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului”.

Colegiul penal menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel

trebuie să corespundă concluziilor făcute de instanță în partea descriptivă. Dacă se constată că hotărârea atacată este ilegală, dispozitivul va cuprinde indicații despre admiterea apelurilor.

Astfel, în cauză persistă elementele caracteristice ale erorii grave de fapt, întrucât din examinarea coroborată a materialului cauzei, rezultă un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului procurorului și a părții vătămate.

Din decizia instanței de apel rezultă că aceste prevederi nu s-au respectat.

Acest viciu se exprimă prin modul de percepție și analiză a materialului probator al cauzei, astfel, decizia atacată prezintă neîndoielnic deficiențe sub aspectul motivării, ea nesatisfăcând cerințele stipulate în art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală.

Potrivit cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sînt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; circumstanțele atenuante, agravante, dacă probele corect au fost apreciate ș.a. - toate în ansamblu apreciate de prima instanță ori reapreciate de instanța de apel prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Reieșind din cele menționate, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. art.414 alin.(3), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărâre neîntemeiată și nemotivată. Erorile judiciare menționate nu pot fi corectate de instanța de recurs, deoarece țin de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel.

Prin urmare, decizia instanței de apel este adoptată cu încălcarea legislației penale, fapt ce se apreciază de Colegiul penal ca eroare procesuală, care se încadrează în pct. 6) alin. (1) art.427 Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

În acest context, Colegiul penal consideră că eroarea comisă nu

poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelurile cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Potrivit art. 435 alin.(1) pct. 2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei în ordine de apel instanța urmează să înlăture erorile menționate și motivele invocate în prezenta decizie, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, inclusiv să se pronunțe asupra tuturor motivelor apelurilor acuzatorului de stat și părții vătămate, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Devder Djulieta, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui *Okolișan Pavel Pavel* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată la 12 august 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Iurie Bejenaru